

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De ornatu vitæ spiritualis, & speculatiuæ per dona Spiritus sancti, vtputa
Consilij, Intellectus, & Sapientiæ. Cap. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

impeditus permanens, ne eorum viscosa dilectione, vel tumultuosa occupatione ab allectiua conuersione in diuinam bonitatem aliquando valeat impediri. Altera fortitudo duplex nuncupatur, quæ facit hominem etiam diuinas consolationes, & omnia Dei dona superando transcendere, ita quod nequaquam diuinis consolationibus, aut vlli dono Dei se temulentus immergit, aut paci, aut quieti proprii cordis somnolentus inhæret; sed hæc omnia potius aspirando nititur pertransire, vt eum, quem solum super omnia diligit, ad votum valeat inuenire. Vnde ex vi affectiua duplici hac fortitudine vigorata, profluunt diuina laudes, honores, deuotiones, supplices orationes, gratiarum actiones, aspirationes, & consurrectiones corde, ore, intentione, & opere, quibus affectus sensibilis adaugeretur, & inflammatur. Quia diuinum obiectum, quod semper intendit, & aspiciit veluti summam potentiam, sapientiam, bonitatem, largitatem, charitatem, & infinita similia, propter sui profuam, admirandam, & omnifariam oblectationem, eius intuitum rapit, & affectum flammiumis desiderijs incendit. Ex intuitu verò & affectu multiplicatis, & vigoratis, in omni amorosa conuersione ad Deum, cor hominis vulneratur, interius vulneris dolorem perferens. Vnde quandoque tanta dulcedine, & consolatione perfunditur, quod digerere nequaquam valet. Ex quo confestim iubilus oritur, & spiritualis ebrietas. Ex quibus omnibus in eo consurgit insatiabile quoddam desiderium ad satisfaciendum Deo in omnibus virtutibus, & ad amorem vnitiuum. Quod desiderium nemo satiari potest: nisi solum (quod desiderat) summum bonum.

Ebrietas
spiritus.

De ornatu vite spiritualis, & speculatiua per dona Spiritus sancti, vt per a Consilij, Intellectus, & Sapientie. Cap. XI.

Vlto capite iam precedente de quarto dono Spiritus sancti, scilicet fortitudinis, quo quis omnes occupationes, distractiones, & inordinatas affectiones felici conatu supergreditur, ac amore dilecti diuinas consolationes, & dona caelestia, eius comparatione superando, transire nititur, vt in solo dilecto grata puritate, & fidelitate quiescere mereatur, iam videndum est de quinto dono, scilicet consilij: quod vtique meretur accipere, dum nullo modo à creaturis, vel etiam diuinis donis, impediri proualeat, quin semper sua simplici intentione, & diuina laude subiectus constansque perseueret, Deum

Consiliua.

Yyyy 2 super

Tractus
sanctissimae
Trinitatis.

Marth. 9.
Luc. 10.
Ioan. 13.

Effectus
consilij.

Tactus Spi-
ritus sancti
in essentia
animae.

super omnia quærens, & intendens, ac ad gradum altiore[m] semper aspirat. Hoc autem dono consilij Deus Pater fidelem suum intrinsecus trahit, & ad aternitatis suæ dexteram contemplandam, & desiderandam inuitat. Trahit etiam eum Dei Filius sua sapientia ad imitandum, dicens: *Sequere me*, scilicet ad Patrem, nam *unum est necessarium*. Et iterum: *Exemplum*, inquit, *dedit vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis*. Trahit eum demique Spiritus sanctus, cor eius expandens, & patulum reddens, ut in eo sui amoris ignem accendat. Unde mox intrinsecus astuans, amoris vehementiam patitur. Veruntamen, quia de his tribus tractibus in sequentibus latius prosequendum est, in præsentia supersedeo. Hoc igitur donum consilij, quo nos trahit beatissima Trinitas, est quidam internus tactus Spiritus sancti, qui virtutem nostram amatiuam intrinsecus contingit, petens nos vitare vniuersas huius seculi occupationes & tumultus, ac omnia, quæ nos ad exteriora trahere nituntur. Quaslibet etiam intrinsecas multiplicitates nos docet declinare, & vnitatem spiritus adamare. Cui consilio qui obedire studuerit, omni multiplicati moritur, & quandam amorosam inclinationem in vnitatem adipiscitur. Porro tactus iste fit supra rationem in ipsa essentia animæ: qui tam nobilis, tam supernaturalis, & subtilis est, quod industria sua ratio nostra quid sit, nec comprehendere, nec intelligere potest. Nam, quanto ratio plus ad hoc inuestigandum laborare conatur, tanto minus proficit: quia specialis operatio quædam est Dei Patris in ipsa essentia animæ nostræ, quam ipsi promeruit, eo quod tam amoroso conatu & ingenti esurie sui affectus sese compulit, & coegit ingredi in illam sublimem, & nudam vnitatem suarum cogitationum, quam tamen vnitatem in esse suo essentiali creaturaliter sentit. Et est similitudo quædam & iucundum præambulum supereminentis vnitatis, in nobis amoris impatientiam excitans. Et ex hoc contactu defluit in ipsam intellectuam virtutem quædam claritas singulari claredine rationem illuminans: quam toties ratio suscipit, quoties sese erigens affectu plenissimo dulciter in illam vnitatem imprimit, & immergit. Denique, qui huic consilio liberaliter acquiescit, amoris impetu stimulatus, diuino spiritu feliciter dulciterque agitur, nec ei quicquam sufficere potest, præter Deum, facileque cuncta derelinquit, ut illum possideat. In hoc igitur dono Deum simplicis intentionis oculo iugiter contempletur, & impetum cordis sui, rationis

fit.

frano coercens, voluntatiq̄ suæ renuntians, complexum vnitatis desiderare liberaliter præstoleatur, donec eam diuina beneuolentia vtro dignata fuerit exhibere. Et sic in eo spiritus consilij duplex fiet. Magnus est enim, & ordinem diuini cōsilij via regia sequens, qui se & omnia deferens, impatientis amoris exarsuanti vehementia proclamat.

Adueniat regnum tuum. Et iterū: *Renat consolari anima mea: memor fui Dei, & delectatus sum.* Et iterum: *Quam dilecta tabernaculatus Domine virtutum, circūspicit, & desiat anima mea in atriā Domini.* Itemq̄:

Quis dabit mihi pennas sicut columba? & infinita similia, quæ citharedus Domini nobis deprompsit. Sed ille maior est, diuino consilio perfectius obediens, qui propriam voluntatem amoris valetudine superat, & subnixā reuerentia patienter ad Deum loquitur: Non mea, Domine, sed *tua voluntas fiat* in omnibus. Tali namq̄ conclusione Christus in agonia consilio sancti Spiritus orationem suam terminauit: quod super omnia dilecto Patri complacuit. Sic igitur diuina voluntas humili ac fideli amatori fit summum gaudium, & delectatio maxima.

secundum spiritus sensationem, etiam si per impossibile diuino beneplacito descenderet in infernum, indefessè clamitans: *Paratum cor meum Deus, paratū cor meum.* Et in hoc gradu natura summè suppressitur, Deus autem summè exaltatur. Hinc amator huiusmodi diuini consilij, & beneplaciti aptus efficitur, omnia Dei dona suscipere: quia seipsum & propriam voluntatem penitus abnegauit, omnibusq̄, suis fideliter elargitis, nihil aliud postulat, quàm quod Deus dare deliberat: cuius voluntas summū eius gaudium est, tam in aduersis, quàm in prosperis. Et tunc spiritus noster prouectius sublimatur, & abiectius natura propria conculcatur, tam in humili patientia aduersorum, quàm in affluentia delectabili operum etiam magnorum, æquali utrobique charitate vigente. Quod si in hac sui renuntiatione sine vlla retractione perstiterit, nihil aliud volens, vel affectās, in se spiritum consilij duplicem habet, scilicet agēdi grandia actione strenua bonorū operum, & patiendi ardua, mortificatione propria malorum impugnantium. Sicq̄; natura altissimo decore coronata est, & ipse idoneus effectus est, secundum spiritum diuinitus illustrari, ac donum sextum, scilicet intellectus promereri, quod spiritum nostrum vnies in vnitate stabilis, & luculentissimè veritatem manifestat, latamq̄; charitatem cōmuni beneuolentia profluam parturit. Vnde nos erudita aspicere Deū in vniversis eius diuitijs, & infinita sua bonitate. Nam lumen quoddam est

Matth. 6.

Psal. 76.

Psal. 83.

Psal. 54.

Matth. 26.

Psal. 56.

Psal. 107.

Abnegatio voluntatis.

Intellectus.

Lumen intellectus.

ueris eius diuitijs, & infinita sua bonitate. Nam lumen quoddam est

supernaturale, quod intellectum nostrum in eius celsitudine conatur illustrare: si nos ipsos intrinsicè voluerimus eleuare, & huic lumini cœuiare. Querit enim hoc lumen hominē internū, transitū sensuum, & omnium imaginum sensualium. Petit, inquam, vt naturā moriamur, & in spiritu viuiamus: quia sic interior homo separatur ab exteriori, & tunc statim lumen hoc reperiemus, & in apice intellectus nostri suscipiemus: quia moriendo naturæ donum intellectus suscipimus, & suscipiendo naturæ morimur.

Intellectus
ad solis ra-
dium colla-
tio.

I.
Simplicitas
spiritus.

Ex hoc etiam crescit spiritualis quidam ascendens appetitus ad Deum, qui facit hominem interiorem semper vigilare, ac in Deum viuaciter respicere. Docet nos, inquam, lucidè & sine labore Dei diuitias aspicere, quomodo scilicet cum seipso, & vniuersis donis suis profusa largitate semper effluit, & quomodo cum nobis ipsis & vniuersis virtutibus, quas impendere poterimus, ipsi debeamus respondere. Vnde meritò solis radio assimilatur, qui simplici claritate perfundit aërem, & rerum formas explicans, colorum differentias manifestat, ac calorem viuificum generans, totum mundum pro communi omnium utilitate fecundat. Sic irradiatio doni huius primò quandam in spiritu simplicitatem generat, quæ mox præcipua quadam claritate persuadetur, velut aër lumine solis. Quia Dei gratia, quæ donorum omnium est fundamentū, intellectum nostrum possibilem quasi lumen quoddam simplex per donum intellectus, habitualiter inhabitat, quo simplici lumine, spiritus noster in se constabatur, simplificatur, & clarificatur, ac Dei gratia donisque repletur, Deo similis effectus per gratiā & deificam charitatem. Nec tamen hac similitudine creatur; claredine contentus est, quia in summum quoddam & infinitum bonum, vnde emanauit intimo sui procliuio tam naturaliter, quam supernaturaliter inclinatur. Sed & vnitas essentia diuinæ attractione sua sempiterna omnem creaturam ad sui pertrahit vnionem, & ideo in Deum tanquam in suam perennem requiem, tam actuali, quam habituali immersione se profundat. Gratia namque ad Deum se habet vt radius ad solem, & per eam veluti per semitam rectam in diuina ducimur: & ideo simpliciter in nos radius, deiformes nos efficit. Conforme igitur æmulans suum conforme momentis singulis in Deum se profundat, & vnum effectum cum Deo, semper ipsam vnitatem inhabitat. Et hoc est summum & singulare negotium charitatis, in vna scilicet hora temporis, & actualiter diligere, & habitualiter in dilecto quiescere. Qua-
duo

duo sic ab alterutro confortantur, quòd quò dilectio sublimior est, eò requies maior; & quò requies profundior, eò dilectio intensior, utpote in inuicem vitam & valetudinem possidentes. Cùm igitur sic per similitudinem gratiæ ac virtutum nos ipsos in simplicitate cordis possidemus, & Deum supra nos, per amorem in requie vnitatis, primum gradum doni intellectus adepti sumus, quo spiritus noster in vnitatis stabilitur. Apparet tamen quibusdam non mediocri sanctitate præditis, se nec Deum diligere, nec in eo quiescere. Sed huiusmodi apparentiæ causa amor est. Cùm enim intensius amare desiderant, quàm à proprijs viribus permittuntur, inde in amando deficientes, se non amare querulantur.

Secundò verò per irradiationem huius doni, spiritus noster intellectualiter illustratur, nobilitatem nostram nos edocēs speculari. Tribuitque in omnibus virtutibus, & earum exercitijs veram discretionis regulam iuxta veritatis æternæ legem, & vitam absque errore patienter erudit gubernare. Præterea, in spiritu conuersari docet, ac illuminatæ rationis oculo cælestia simul ac terrena rectè perpendere, debiteq; facit intelligere. Nam in cælo mente conuersans, dilecti sui nobilitatem ac dignitatem contemplatur, ac miratur incomprehensibilem eius sublimitatem, inuestigabilem profunditatem, immensam longitudinem, infinitam latitudinem, inscrutabilem sapientiam, infallibilem veritatem; ineffabilem bonitatem & largitatem, & alia infinita sibi attributa. Quæ licet secundum conceptus nostræ mentis diuersis nominibus plurificentur, omnia tamè in Deo vnum sunt, scilicet quædam simplicissima deitatis natura. Dehinc reflectens oculos ad se, & ad vniuersas creaturas, animaduertit eas ex diuinæ bonitatis largitate liberaliter esse creatas, & modis multifarijs esse decoratas, ac inaudita charitate diuinæ pietatis liberalius humanam naturam esse redemptam ac recreatam, donisque gratiarum & virtutum supernaturaliter liberalissimè ditatam & ornatam, demumque bonitatis suæ fruitione gloriosissimè beatificandam. Quæ cuncta spiritum nostrum admiratione gaudiosa latificant, si per amorem deificum habitualiter in Deo mortui fuerimus & sepulti, nihilominus tamè actualiter in spiritu viuentes & conuersantes, *quæ sursum sunt sapiamus*. Vnde donum hoc Coloss. vnitatem illam ostendit, per quam in Deo per profundatum amorem fructiui habitualiter possidemus, & eam Dei similitudinè, quâ in nobis per gratiam & charitatem cæterasque virtutes actualiter habemus.

I I.
Illustratio
spiritus.

Coloss.

Infundite etiam mentibus nostris intellectualis luminis claritate, quo inoffenso pede, ambulantes in spiritu, Deum possumus in spiritualibus similitudinibus speculari.

III.

Tertio, denique per irradiationem huius doni amativa virtus, id est, voluntas affluentia largifluae charitatis, & communi benevolentia inferuefcit: quia donum hoc per cognitionem veritatis, quam in eius lumine cōsequimur, communē charitatem in nobis generat: quia di-tiores interna simplicitate, sunt corde mansuetiores & pacatiores: sunt, inquam, in diuinitatis pelago profundatiores, intellectu clariore, bonis operibus vberiores, & affluentia charitate communiore. Paucioribus etiam impedimentis intercipiuntur, quia Deo simillimi sunt, qui simplicitas est in essentia, claritas in intelligentia, ac affluentissima cōmunissimaq; charitas in suae operationis influentia. Et quanto sumus in his tribus similiore, tanto sumus ipsi vartiores ac viciniore. Mentis igitur simplicitatem summa custodia conseruemus, per eam omnē imaginem & similitudinem, quoad fieri potest, transcendentem, luminosaq; ratione cuncta consideremus, ac omnia cōmuni charitate profundamus. Debemus enim semper cum Deo in vnitatem manere: cum Deo & omnibus Sanctis communi charitate semper effluere, profluereq; laudis, & gratiarum actionis semper in idem reuerti, ac penetratiui amoris pondere semper in habitualemente fruitionis requiem immergi. Et haec est opulentissima vita, quam nouimus, qua donum intellectus plenarie possidemus.

Simplicitas
mentis ser-
uanda.

Ceterum, in refluxu fruitionis, vnitatem se habet vt caligo quadam modi nescia, quaedamque immensitas incomprehensibilis, vnde per amorem, ac simplicem intentionem accedit spiritus, omnes virtutes actualiter offerendo, ac seipsum habitualiter fruitiueq; supra omnes virtutes. Inter quas oblationes amatorias, septimum donum exoritur, scilicet sapientiae. Quod donum est quidam diuinus tactus in vnitatem spiritus nostri, fontana scaturigo gratiarum, donorum, & omnium virtutum. Nam spiritus Dei fons est omnium donorum, cuius supremus riuus amoris, est donum sapientiae: quo riuo tota humanitas Christi fuerat perfusa. In hoc autem dono sapit vnicuique suum exercitium, & vita, secundum tactus huius virtutis, & amoris sui mensuram. Qui tactus nouissimum medium est inter nos, & Deum; inter actionem, & quietem: inter modum, & modi priuationem, quae Deus in nobis ante omnia dona primordialiter operatur, nouissime tamē a nobis in propria

Sapientia.

propria sua natura cognoscitur, & sentitur. Postquam enim affecti mente simplices, otiosi, ab imaginibus densati, immobiles, liberi, nobis mortui, Deo viuidi, sic Deum in nostris exercitationibus vsque ad intima spiritus nostri, amoris scrutinio quæsiuimus: tunc demum gratiarum, & donorum omnium illapsus sentimus in unitate supremarum virium, supra rationem, non tamen præter rationem: quia nos tangi percipimus, licet in consideratione tactus huius ratio, & omnis creata cōsideratio deficit, & refellitur, eò quòd irradiatio luminis incomprehensibilis, in unitate virium supremarum tanta magnitudine se offert, quòd omnis operatio creata discretiua consideratione operas labefieri, & cessare, praxisq; nostra solummodò diuinam operationem pati compellatur. Quòd si Deum nostro captu comprehendere valemus, seipsum nobis nullo medio intercedente donaret. Sed nunc capabilia nobis dona secundum captus nostri mensuram, & exercitiorum nobilitatem infundit, quia secunda diuinitatis unitas, desuper imminens unitati virium nostrarum, exigit similitudinem charitatis, & virtutù. Ob hoc etiam singulis momentis nouo tactu tangimur, vt maiori similitudine semper innouemur. In innouatione verò tactus illius spiritus in esuriam, & sitim spiritualem incidit, supereminente diuinitatis abyssum auido gustu per amoris impetum penetrare volens. Ex quo desiderium quoddam insatiabile generatur, summis viribus elaboras capere bonum incapabile, & immensum metiri, sed frustra. Quia licet omnis amans secundum nobilitatis suæ modum, & diuinæ charitatis tactum famelico desiderio fertur in Deum, Deus tamen secundum practicum desiderium nostrum æternaliter manet incomprehensus. Hinc in nobis esuries, & inhiatio desiderij sempiterni permanet, diuinæ quoque abyssi immensitate nostro conatu obuiante, in ipso occursum tam magna, & immensa claritas, & intentio feruoris generatur, quòd spiritus noster ab operatione sua retrusus feriari cogatur, & in sui unitate sensibilis amoris incendio liquefieri, ac paulominus annulari, ad diuinam operationem sicut pura creatura quasi passuè se habens. Et in hoc gradu, gratia Dei nostræque virtutes factæ sunt amor sensibilis, proprium subiectum afficiens, sed circa obiectum deficiens. Quia spiritus noster, extremo quodam defessus anhelitu, ab omni opere destitutus est, & amor effectus. Vnde simplex, & aptum receptaculum est omnium donorum, habilis ad omnes virtutes.